

■ *Paraules que surten als exercicis escrits*

aquí, coques, cuquet, equip, esquena, esquien, esquimal, màquina, maquineta, Miquel, Miquela, miques, mosques, mosquit, oques, paquet, pesquen, piquen, poques, quan, quants -es, que, què?, qui?, Quica, quilo -s, quin -a, saquet, tanquen, toquen

■ *Altres paraules amb les lletres anteriors + q que es poden treballar*

aquest/a, caqui, esquitar, moquen, piquen, poques, quan, quant, Quim, quin, quiosc, taquen

■ *Aspectes fonètics*

Amb la lletra **q** representam també el fonema /k/. Els aspectes fonètics són els mateixos que per a la lletra **c**, treballada abans.

Proposam anomenar aquesta lletra «la lletra de *paquet*».

■ *Aspectes ortogràfics*

Escrivim **qu** quan darrere hi va una **i** o una **e**. Serà una grafia segura en el cas de /ki/ com a *màquina*, /kɛ/ com a *Miquel*, o /ke/ com a *aquest*. Però és una grafia insegura en el cas de /kə/ àtona, com a *taques* o *mosques*. En canvi, en el cas de /kə/ tònica, és una grafia segura si la percebem com a tal (*coqueta* i no *cocata*, *miqueta* i no *micata*).

A.Galí proposa començar a practicar la discriminació de tòniques i àtones amb l'exercici següent: «Dir el mot, a guisa de joc, en totes les seves formes d'accentuació:

fínestra	finéstra	finestrà
càdira	cadíra	cadirà

Així, la síl·laba pròpiament accentuada pren de seguida relleu perquè és l'única que dona al mot el seu sentit» (A. Galí, *Ensenyament de l'ortografia als infants*, pàg 47).

També convindrà comentar els poquets casos de paraules començades per *quan* o *quants*. No presenten problemes de lectura i, a l'hora d'escriure, les aniran aprenent per memòria visual al primer cicle de primària.

■ *La grafia*

Minúscula: sembla molt a la **a**, però en haver tancat el rotlo li fem un pal llarg per avall; després pujam fins a mig pal per a poder «donar la mà» a la lletra següent.

Majúscula: un rotlo i un palet inclinat a la part inferior, d'esquerra a dreta.

■ *Activitat clau: El paquet*

Durem un paquet molt ben embolicat i escriurem a la pissarra «un paquet». Els infants hauran d'intentar endevinar què hi ha a dins, i – oh, sorpresa!– hi haurà un altre paquet. Passarà el mateix tres o quatre vegades fins que al final sortirà un objecte, per exemple una **maquineta** o un conte.

■ *Exemples de frases per a llegir*

Na Miquela està cansada.

Aquesta taula té taques d'oli.

Es mosquits tenen sis cames.

■ *Locucions*

- Posar-se una cosa entre pit i **esquena** (menjar-se-la).
- Tirar d'**esquena** (causar gran sorpresa).

■ *Refranys*

- Vol de **mosquit**, pluja tot seguit.
- A boca tancada no hi entren **mosques**.

■ Endevinalles

- **Quina** és la planta **que** no és planta i un gran fruit aguanta?
(la dels peus)

■ Cançons

Quan les oques van al camp

(Cançó tradicional alemanya)

Quan les oques van al camp,
la primera, la primera,
quan les oques van al camp,
la primera va al davant.

La segona va al darrere
i després ve la tercera.
Quan les oques van al camp,
la primera va al davant.

Three staves of musical notation in G major, 2/4 time. The lyrics are written below the notes.

Quan les o-ques van al camp la pri-me-ra, la pri-me-ra, quan les o-ques van al
camp, la pri-me-ra vaal da- vant. La se-go-na vaal dar-re-re i des-prés ve la ter-
ce-ra. Quan les o-ques van al camp, la pri-me-ra vaal da- vant.

(Música transcrita per Montserrat Sobrevias)

Tin ton

(Cançó popular)

Tin, ton, tiqui, tiqui, ton,
tiqui, tiqui, tiqui, fa, la, la!

Tin, ton, tiqui, tiqui, ton,
tiqui, tiqui, tiqui, ton!

Two staves of musical notation in G major, 2/4 time. The tempo is marked 'Alegre'. The lyrics are written below the notes.

Tin, ton, ti-qui, ti-qui ton, ti-qui, ti-qui, ti-qui, fa, la, la!
Tin, ton, ti-qui ti-qui ton, ti-qui, ti-qui, ti-qui, ton!

(Música transcrita per Montserrat Sobrevias)

■ Poesia

Qüestions

Qui hi ha?

L'Adrià.

I què vols?

Uns bunyols.

I per a què?

Per al cafè.

I per quan?

Pel meu sant.

I en vols quants?

Vint-i-tants.

Salvador Comelles (*Abecedari poètic*)

■ *Embarbussaments*

- Què fas, Quica? Cont quantes coques queden.

- Jo tenc una caixeta
tan ben requinquilladeta
que cap requinquillador
no la requinquillarà millor.

■ *Contes per a explicar: La moixa Quiti*

(a partir d'una idea d'Asunción Parrón)

Vet aquí que una vegada hi havia una moixa que nomia Quiti. Era molt eixerida i li agradava molt jugar, però no li agradava gens encalçar ratolins. És per això que una vegada una rateta va voler fer-se amiga seva. La rateta cridava:

– Quiti! Quiti!

Però la moixa no la sentia, o feia veure que no la sentia. Tant se val! Però el cas és que la rateta va decidir escriure-li una carta i la va ficar dins un sobre. Però ai! Damunt el sobre la rateta va escriure «Citi» en lloc de «Quiti» i, és clar, quan la moixa la va veure, es va pensar que no era per a ella i no va obrir el sobre.

La rateta no se'n podia avenir, que la moixa no hagués tengut gens d'interès ni tan sols a obrir el sobre. Estava enfadada, contrariada, disgustada... Llavors va passar un nin que era amic seu i en veure la rateta tan trista li va demanar què li passava. La rateta li ho va contar i el nin es va adonar que la rateta no havia sabut escriure bé el nom de la moixa. Li va explicar bé a la rateta com s'escriu «Quiti» i la va convidar a la seva escola per a aprendre a escriure més bé.

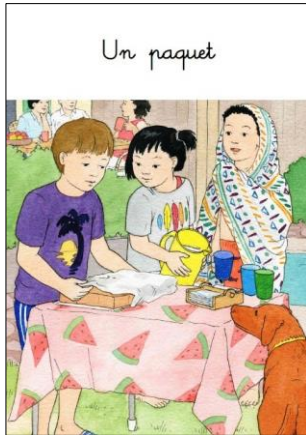
– Si estàs ben amagada darrere la biblioteca, ningú no et veurà, i si escoltes bé i mires bé, podràs aprendre totes les lletres– li digué.

La rateta va estar molt contenta. Va escriure «Quiti» al sobre i el tornà a deixar a la porta de ca la moixeta. Aquesta vegada na Quiti sí que va obrir el sobre. Li agradà molt la idea de ser amiga de la rateta i la va anar a cercar a ca seva per a parlar amb ella.

Ara totes dues juguen juntes una estona cada dia i a vegades també hi va el nin i juguen tots tres plegats.

Ah! La rateta va anar uns quants dies a l'escola i ara ja sap escriure molt bé.

■ Contes per a llegir tots sols

Un paquet

Llibre vuitè de la col·lecció *Ansa per ansa*.

Autora: Elisabet Abeyà Lafontana

Il·lustracions: Aina Bonner Eisenberg i Flavia Constanza Gargiulo Rosa

Edició: INSTITUCIÓ FRANCESC DE BORJA MOLL

■ Joc

Joc dels paquets

Els infants es reparteixen per l'espai. Quan diem «paquets de (i un nombre)» s'han d'ajuntar en grups de tants infants com el nombre que s'ha dit. Continuen jugant tots, els que han quedat solts també.

■ Altres activitats

- Esquitar amb pintura
- Si coincideix amb la tardor es poden menjar caquis.
- Dur una bàscula i saber quants quilos pesa cadascú. Escriure la paraula *quilos*.

Exemples de frases per al dictat:

Dos esquimals pesquen. Es mosquits piquen. Quina maquineta més petita!